

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

VOCEA SOCIETĂȚII CIVILE PENTRU ÎNCLUZIUNE

GHID DE BUNE PRACTICI

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

GHID DE BUNE PRACTICI

VOCEA SOCIETĂȚII CIVILE PENTRU INCLUZIUNE

Dezvoltarea
Societății Civile
la nivel local în RM

Asociația pentru Politica Externă

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Ghidul de bune practici
„VOCEA SOCIETĂȚII CIVILE PENTRU INCLUZIUNE”

se adresează reprezentanților organizațiilor societății civile, prestatorilor de servicii sociale și educaționale, reprezentanților autorităților publice, altor actori comunitari care activează în domeniul incluziunii sociale și educaționale a grupurilor vulnerabile.

Ghidul de bune practici este elaborat în cadrul proiectului
„Vocea societății civile pentru incluziune”
finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer
în Republica Moldova.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar
poziția oficială a Uniunii Europene.

Autori:

Marcela Dilion, doctor în sociologie, Manager Program, Keystone Moldova
Oksana Costandaki, Coordonatoare Proiect, Keystone Moldova

La elaborarea Ghidului de bune practici au contribuit:

Maria Bivol, A.O. „Compassiune”, s. Costești, r-nul Ialoveni
Angela Dudnicenco, A.O. „Icar-Dedal”, s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă
Natalia Mereuță, A.O. „Asociația de dezvoltare durabilă „Mileniul III”,
s. Chișcăreni, r-nul Sângerei
Olesea Harti, Asociația Băștinașilor „Zubrea”, s. Zubrești, r-nul Strășeni
Elena Crîșmari, A.O. „Alianța pentru Dolna”, s. Dolna, r-nul Strășeni

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cuprins

Abrevieri	4
Introducere	5
1. Rolul Keystone Moldova în dezvoltarea societății civile la nivel local privind incluziunea grupurilor vulnerabile	7
2. Parteneriatele dintre A.O. „Compassiune” și instituțiile de stat pentru dezvoltarea serviciilor cu abordare sistemică oferite persoanelor dezavantajate	18
3. Contribuția A.O. „Icar-Dedal” la promovarea unei societăți incluzive și la susținerea inițiativelor sociale cu implicarea autorităților publice locale	31
4. Contribuția A. O. „Asociația de dezvoltare durabilă „Mileniul III” la implicarea activă a cetățenilor în dezvoltarea comunității	39
5. A.O. Asociația Băștinașilor „Zubrea”, un model de parteneriate durabile pentru asigurarea bunăstării cetățenilor	44
6. A.O. „Alianța pentru Dolna” militează pentru asigurarea unei societăți incluzive	51

Abrevieri

APL – Autoritatea publică locală

AO – Asociație obștească

OSC – Organizație a societății civile

UAT – Unitate administrativ-teritorială

Introducere

Ghidul de bune practici este elaborat în cadrul Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune” în cadrul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer în Republica Moldova, implementat de Asociația pentru Politică Externă (APE), Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT), Centrul Analitic Independent Expert-Grup, Asociația Obștească „Centrul European „Pro-Europa”. Proiectul „Vocea Societății Civile pentru incluziune” a fost implementat în perioada 1 noiembrie 2019 – 31 octombrie 2021.

Consolidarea rolului societății civile în Republica Moldova în promovarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități este esențială pentru fortificarea angajamentului civic cu privire la principiile bunei guvernări. Odată cu ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Republica Moldova a marcat o schimbare importantă în abordarea dizabilității nu doar prin prisma protecției sociale și a condiției persoanei, dar și din punctul de vedere al promovării și respectării drepturilor omului, al incluziunii sociale, al valorii umane și al egalității de șanse.

Deși în ultimii ani au fost adoptate politici și a fost îmbunătățită legislația în domeniul incluziunii sociale și educaționale a persoanelor cu dizabilități, inclusiv a copiilor, au fost dezvoltate diverse servicii sociale și educaționale constatăm că procesul de implementare este lent din cauza constrângerilor legate de faptul că resursele, capacitățile umane și financiare sunt limitate.

Organizațiilor societății civile le revine un rol deosebit în crearea serviciilor sociale comunitare, dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării care sunt și priorități ale statului fiind enunțate în documentele de politici.

Prin intermediul Proiectului, Keystone Moldova a contribuit la:

- ➔ capacitatea OSC-urilor locale și APL-urilor din 6 raioane (Ștefan Vodă, Strășeni, Sângerei, Fălești, Florești, Ialoveni, Cimișlia) în promovarea nondiscriminării și asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- ➔ consolidarea capacităților OSC-urilor locale din 6 raioane în scrierea și managementul proiectului, colectarea de fonduri;
- ➔ asigurarea schimbului de experiență dintre APL-uri, OSC-uri din raioanele-țintă și UAT care dețin experiență și exemple de bune practici în domeniu (Fălești, Orhei, Cantemir);
- ➔ dezvoltarea parteneriatului public-privat la nivel local pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- ➔ dezvoltarea rețelei OSC-urilor din raioanele-țintă prin susținerea acțiunilor de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și aderarea la Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova;
- ➔ capacitatea echipei Keystone Moldova, a OSC-urilor locale și APL-urilor din 6 raioane privind contractarea serviciilor sociale prestate de organizațiile necomerciale.

Implementarea proiectului a contribuit la dezvoltarea societății civile în 6 raioane pentru implicarea activă a acesteia în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, a creat unele oportunități de incluziune socială, contribuind astfel la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor naționale și internaționale asumate în contextul obiectivelor strategice în domeniul asigurării drepturilor omului.

Rolul Keystone Moldova în dezvoltarea societății civile la nivel local privind incluziunea grupurilor vulnerabile

1. Informație generală despre organizație

Anul fondării: 2004

Aria geografică: Keystone Moldova activează la nivel național

Misiunea organizației: promovarea și dezvoltarea oportunităților exprimate prin asistență tehnică, servicii de consultanță, servicii directe de suport, instruirii, diseminarea bunelor practici, suport financiar și administrativ în scopul sporirii gradului de independență și asigurării incluziunii sociale a persoanelor din Moldova care au nevoie de sprijin din cauza dizabilității, sărăciei, abandonului, instituționalizării și altor condiții sociale adverse.

Scopul organizației: a contribui la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități.

Parteneriate: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Finanțelor, autoritățile publice locale din 15 raioane ale țării, organizații necomerciale locale, naționale și internaționale.

Keystone Moldova este membră a rețelelor:

- Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF);
- Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD);
- Coaliția pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC);
- Asociația Europeană a Prestatorilor de Servicii pentru Persoane cu Dizabilități (EASPD).

Keystone Moldova acordă asistență autorităților publice centrale și locale pentru îmbunătățirea cadrului normativ și a legislației în domeniul protecției sociale a persoanelor cu dizabilități în vederea implementării cu succes a prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și incluziunii sociale a acestora; promovează și susține incluziunea socială a persoanelor în dificultate, inclusiv a celor cu dizabilități, prin dezvoltarea serviciilor sociale.

2. Prezentarea Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune”

Scopul Proiectului: consolidarea rolului societății civile în 6 raioane ale țării (Ștefan Vodă, Strășeni, Sângerei, Fălești, Florești, Ialoveni, Cimișlia) prin crearea unui pol de putere și a unei voci unice în promovarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Obiectivele proiectului:

- 1) Dezvoltarea capacităților OSC-urilor și APL-urilor din raioanele-țintă (Ștefan Vodă, Strășeni, Sângerei, Fălești, Florești, Ialoveni, Cimișlia) în asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- 2) Facilitarea dialogului dintre OSC-urile și APL-urile din raioanele-țintă prin transferul de cunoștințe și bune practici din regiunile care au experiență în dezvoltarea parteneriatului public-privat în domeniul asigurării incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- 3) Dezvoltarea rețelei OSC-urilor din raioanele-țintă prin susținerea acțiunilor de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și aderarea la Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova;
- 4) Asigurarea dezvoltării organizaționale a A.O. Keystone Moldova, a OSC-urilor locale și APL-urilor prin capacitarea personalului în domeniul mecanismului de contractare a serviciilor sociale.

Grupul-țintă: 12 OSC-uri locale și reprezentanți ai APL-urilor din șase raioane ale țării

Durata proiectului: 1 noiembrie 2019 - 31 octombrie 2021

Acoperirea geografică:

Regiunea de Dezvoltare Nord: **Sângerei, Florești**

Regiunea de Dezvoltare Centru: **Strășeni, Ialoveni**

Regiunea de Dezvoltare Sud: **Cimișlia, Ștefan Vodă**

Rezultatele proiectului:

OBIECTIVUL 1. Dezvoltarea capacităților OSC-urilor și APL-urilor din raioanele-țintă în asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități

➔ **Informați** despre direcțiile de acțiune ale Proiectului 64 reprezentanți informați despre ai OSC-urilor locale și APL-urilor din 6 UAT (Ștefan Vodă, Strășeni, Sângerei, Fălești, Florești, Ialoveni, Cimișlia), alți parteneri de implementare a proiectului în cadrul Evenimentului de lansare a proiectului (4 decembrie 2019).

➔ **12 OSC-uri selectate** pentru a participa la Programul de formare și mentorat în cadrul unui concurs deschis lansat de Keystone Moldova în cadrul proiectului, după cum urmează:

1. A.O. „Compassiune”, s. Costești, r-nul Ialoveni;
2. A.O. „Viitorul Mileștenilor”, s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni
3. ADD „Mileniul III”, s. Chișcăreni, r-nul Sângerei;
4. A.O. „Icar-Dedal”, s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă;
5. A.O. „Renașterea”, or. Ștefan Vodă;
6. A.O. „Alianța pentru Dolna”, s. Dolna, r-nul Strășeni;
7. A.O. „ZUBREA”, s. Zubrești, r-nul Strășeni,
8. Asociația Băștinașilor din Pânășești, r-nul Strășeni;
9. A.O. Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Tineri pentru Tineri”, or. Cimișlia;
10. A.O. „Copil-Siguranță-Cămin”, or. Cimișlia;
11. A.O. „Doina Răutului”, s. Gura Căinarului, r-nul Florești;
12. A.O. „Areopagus”, or. Florești.

➔ **Încheiate Acorduri de parteneriat** dintre Keystone Moldova, 12 OSC-uri locale și APL-uri (primărie sau structura teritorială de asistență socială), astfel fiind asigurată colaborarea la nivel local.

➔ **29 de reprezentanți** ai OSC-urilor locale (14 OSC-uri) și ai APL-urilor din 6 UAT capacitați în aspecte ce țin de incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în cadrul seminarului de formare în domeniul nondiscriminării și incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități (11-13 decembrie 2019).

➔ **30 de reprezentanți** ai OSC-urilor locale (12 OSC-uri) și ai APL-urilor din 6 UAT capacitați în cadrul seminarului de formare privind colectarea de fonduri, scrierea și managementul proiectului (22-24 ianuarie 2020). Reprezentanții a 10 din cele 12 OSC-uri locale care au participat la seminar au declarat că n-au mai fost implicați anterior **în** instruirea despre scrierea și managementul proiectului și nici n-au avut o experiență de scriere a proiectelor.

- **Support metodologic** oferit și ședințe de mentorat la distanță realizate cu cele 12 OSC-uri locale pentru elaborarea propunerilor de proiect și aplicarea dosarelor la cea de-a doua rundă de finanțare a Programului de grant „Dezvoltarea Societății Civile la nivel local”, fiind aplicate 6 propuneri de proiect Inițiative Civice și 6 propuneri de proiecte – Proiecte Regionale;

Unele OSC-uri locale au avut dificultăți în identificarea ideii de proiect, fiind necesară consultarea suplimentară a comunității, organizațiile locale nefiind pregătite pentru a realiza astfel de acțiuni. Asistența acordată în mod individual fiecărei OSC a determinat succesul activităților de ghidare și mentorat în procesul de finalizare a 12 propuneri de proiect.

➔ **Oferită asistență metodologică și mentorat** pentru 2 OSC-uri privind implementarea proiectelor aprobate în cadrul Programului de grant „Dezvoltarea Societății Civile la nivel local în Republica Moldova”, după cum urmează:

- A.O. „Compașiune”, s. Costești, r-nul Ialoveni - Proiectul „Parteneriate locale în dezvoltarea programelor de resocializare și reintegrare socială a copiilor în conflict cu legea din raionul Ialoveni”;
- A.O. „ICAR-DEDAL”, s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă - Proiectul „Acces și șanse egale pentru toți și fiecare”.

Astfel, din cele 12 OSC-uri locale participante la Programul de formare și mentorat implementat de Keystone Moldova în cadrul Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune” două au fost desemnate câștigătoare, iar alte două au fost incluse în lista de rezervă (A.O. „Alianța pentru Dolna”, s. Dolna, r-nul Strășeni, și A.O. Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Tineri pentru Tineri”, or. Cimișlia).

OBIECTIVUL 2. Facilitarea dialogului dintre OSC-urile și APL-urile din raioanele-țintă prin transferul de cunoștințe și bune practici din regiunile care dețin experiență privind dezvoltarea parteneriatului public-privat în asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități

- ➔ **20 de reprezentanți** ai OSC-urilor locale și APL-urilor din 6 raioane ale țării informați despre practicile de succes din raionul Cantemir în cadrul Atelierului privind dezvoltarea serviciilor sociale adresate persoanelor din grupurile vulnerabile prin intermediul parteneriatului public-privat (27 octombrie 2020). În cadrul Atelierului a fost diseminată experiența A.O. „Parteneriatul Aachen Moldova” și Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Cantemir privind dezvoltarea serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități în parteneriat cu A.O. Keystone Moldova și alți parteneri;
- ➔ **26 de reprezentanți** ai OSC-urilor locale și APL-urilor din 11 raioane ale țării informați despre practicile de succes din raionul Orhei în cadrul Atelierului privind dezvoltarea serviciilor sociale adresate persoanelor din grupurile vulnerabile prin intermediul parteneriatului public-privat (24 noiembrie 2020). În cadrul evenimentului au fost prezentate practicile de succes a două organizații din raionul Orhei - Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic din Peresecina, r-nul Orhei, și A.O. „Servicii sociale durabile”, or. Orhei.
- ➔ **25 de reprezentanți** ai OSC-urilor locale și ai APL-urilor din 8 raioane ale țării informați despre practicile de succes din raionul Fălești în cadrul Atelierului privind dezvoltarea serviciilor sociale adresate persoanelor din grupurile vulnerabile prin intermediul parteneriatului public-privat (22 decembrie 2020). Această activitate a suscitât un interes sporit, în cadrul ei a fost reflectată experiența Direcției Generale Asistență Socială, Protecția Familiei și Copilului Fălești care în parteneriat cu

OSC-urile locale și naționale a dezvoltat diverse servicii sociale pentru grupurile vulnerabile. În cadrul Atelierului, de asemenea, au fost elucidate practicile Asociației „Eternitate” din s. Obreja Veche, r-nul Fălești, și A.O. „Sat Modern” din s. Glinjeni, r-nul Fălești.

- ➔ **Elaborat și publicat Ghidul de bune practici** „Vocea Societății Civile pentru incluziune” (200 ex.);
- ➔ **Realizată evaluarea externă a proiectului**, cu accent pe evaluarea impactului proiectului privind consolidarea rolului OSC-urilor locale în promovarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. Studiul reflectă punctele forte, dificultățile și provocările în procesul de implementare a proiectului, impactul Programului de formare și mentorat privind capacitatea OSC-urilor și a reprezentanților APL-urilor în dezvoltarea parteneriatului public-privat pentru asigurarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități. La fel, studiul conține unele recomandări practice pentru creșterea capacităților OSC-urilor locale în promovarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile.

OBIECTIVUL 3. Dezvoltarea rețelei OSC-urilor din raioanele-țintă prin susținerea acțiunilor de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și aderarea la Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD).

- ➔ **23 reprezentanți** ai OSC-urilor locale informați despre oportunitatea de a adera la AOPD în cadrul unui atelier de informare (7 aprilie 2021). În cadrul atelierului au fost prezentate practici de succes a 3 organizații-membre a AOPD: Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova, A.O. „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin”, A.O. „Compassiune”.

➔ **acordat suport metodologic** OSC-urilor din raioanele-țintă pentru a deveni membri ai AOPD. În rezultatul acțiunilor de informare și asistență, 6 OSC-uri locale au fost aprobate ca membre a AOPD:

1. AO „Compassiune”, s. Costești, r-nul Ialoveni;
2. AO „Alianța pentru Dolna”, s. Dolna, r-nul Strășeni;
3. Asociația Băștinașilor „Zubrea”, s. Zubrești, r-nul Strășeni;
4. ADD „Mileniul III”, s. Chișcăreni, r-nul Sângerei;
5. A.O. „Copil-Siguranță-Cămin”, or. Cimișlia;
6. A.O. „Icar-Dedal”, s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă.

OBIECTIVUL 4. Asigurarea dezvoltării organizaționale a A.O. Keystone Moldova, a OSC-urilor locale și APL-urilor prin capacitatea personalului în domeniul mecanismului de contractare a serviciilor sociale

- ➔ **Consolidate competențele profesionale** ale personalului din cadrul A.O. Keystone Moldova în domeniul contractării serviciilor sociale în cadrul unui seminar de formare (20-22 ianuarie 2021) cu participarea unui expert din România;
- ➔ **Elaborat și publicat** Manualul privind contractarea serviciilor sociale furnizate de către OSC-uri (200 ex.). Manualul este un instrument esențial, fiind axat pe oferirea pentru prestatorii de servicii sociale a suportului necesar în cunoașterea mecanismului de achiziție publică a serviciilor sociale. Procesul de achiziție publică a serviciilor sociale în Republica Moldova este deosebit de complex, astfel că există necesitatea de a explora în profunzime și a documenta achiziția publică a serviciilor sociale;
- ➔ **23 de reprezentanți** ai structurilor teritoriale de asistență socială din raioanele Ialoveni, Fălești, Florești, Strășeni, Ștefan Vodă, Sângerei și reprezentanți ai OSC-urilor locale din aceste UTA capacitați în domeniul contractării serviciilor sociale în cadrul unui seminar de formare (22-23 aprilie 2021).

■ Provocări și soluții identificate

- ➔ **OSC-urile locale** sunt slab dezvoltate, iar așteptările cu privire la accesarea programelor de finanțare sunt exagerate;
- ➔ În procesul de încheiere a acordurilor a fost necesar de **realizat ședințe de lucru** cu reprezentanții APL-urilor pentru a facilita dezvoltarea parteneriatelor la nivel local. Au existat situații în care, din lipsa experienței organizației, reprezentanții APL-urilor n-au manifestat deschidere pentru a încheia acorduri de parteneriat, iar datorită ședințelor organizate în comun au putut fi stabilite relații de colaborare;
- ➔ **Grupul de participanți** la Programul de formare și mentorat a fost neomogen, cu un nivel de pregătire diferit în domeniu, inclusiv au fost și reprezentanți ai OSC-urilor locale cu un nivel foarte slab de pregătire în scrierea de proiecte și care au participat la un astfel de program pentru prima dată;
- ➔ După realizarea primului seminar din cadrul Programului de formare și mentorat, **3 OSC-uri locale din cele 14 OSC-uri** au renunțat, din motive obiective, să se implice în activitățile Programului. În calitate de argumente au fost invocate: numirea în funcție publică a președintelui unei organizații, problemele de sănătate ale coordonatorului de proiect, conflictele apărute în interiorul organizației. A.O. Keystone Moldova a recurs la lista de rezervă pentru a identifica noi participanți la Program;
- ➔ Pentru procesul de elaborare a propunerilor de proiect de către OSC-urile locale a fost necesar de alocat o perioadă mult mai mare de timp decât cea planificată inițial, deoarece propunerile de proiect elaborate de către OSC-urile locale au fost incomplete și fragmentate. Fiecare propunere de proiect a fost analizată minuțios fiind depuse eforturi susținute pentru a finaliza această sarcină cu succes;

- ➔ Unele OSC-uri locale au avut dificultăți în identificarea ideii de proiect, astfel că a fost necesară consultarea suplimentară a comunității, organizațiile locale nefiind pregătite pentru a realiza astfel de acțiuni;
- ➔ **Pandemia COVID-19** a impus necesitatea de revizuire a modalităților de organizare a activităților și de adaptare la noile condiții de muncă. Începând cu martie 2020, toate activitățile au fost la distanță (e-mail, Messenger, Viber, telefon, platformele Zoom și Microsoft Teams);
- ➔ În condițiile în care din cele **12 OSC-uri locale** două au fost desemnate câștigătoare a celei de-a doua runde de finanțare în cadrul Programului de granturi, iar oportunitățile de finanțare pentru OSC-urile locale sunt puține, organizațiile au avut nevoie de sprijin în scrierea de noi proiecte și în identificarea unor posibilități noi de finanțare;
- ➔ **OSC-urile locale** se implică insuficient în procesul de elaborare a noilor propuneri de proiect;
- ➔ Un impediment pentru accesarea fondurilor externe este nivelul redus de cunoaștere a limbii engleze, ceea ce limitează numărul oportunităților de care ar putea beneficia OSC-urile;
- ➔ **OSC-urile locale nou create** au nevoie de o perioadă mai mare de timp pentru a înțelege rolul și importanța platformelor, rețelelor și alianțelor de OSC-uri în promovarea drepturilor grupurilor vulnerabile. Activitățile de informare desfășurate în cadrul Proiectului, precum și discuțiile individuale au contribuit la conștientizarea rolului și importanței rețelelor și alianțelor în domeniu.
- ➔ **Domeniul contractării serviciilor sociale** este relativ nou pentru Republica Moldova, iar Manualul elaborat în cadrul Proiectului reprezintă un instrument important care va ajuta prestatorii de servicii sociale să înțeleagă mai bine procedurile de achiziție publică a serviciilor sociale.

Parteneriatele dintre A.O. „Compasioane” și instituțiile de stat pentru dezvoltarea serviciilor cu abordare sistemică oferite persoanelor dezavantajate

1. Informație generală despre organizație

Anul fondării: 2000

Aria geografică: raionul Ialoveni

Scopul Asociației este de a contribui la creșterea nivelului de trai și la protecția persoanelor dezavantajate, sprijinind procesele democratice și parteneriatele între societatea civilă și instituțiile de stat.

Parteneriate: Ministerul Agriculturii, Direcția Generală Educație Ialoveni, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Ialoveni, Centrul Medicilor de Familie Costești, Primăria Costești, bisericile din localitate, AO „Alternativa”, AO „Dezna”, AO „Acasă”, Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități.

Din 2020 A.O. „Compasioane” este membră a Alianței Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități.

Din momentul fondării, A.O. „Compasioane” a implementat 59 proiecte ce țineau de soluționarea problemelor sociale pentru a susține grupurile vulnerabile.

În perioada anilor 2018-2021 A.O. „Compasioane” a implementat:

- Proiectul „Centrul de asistență socială pentru persoane aflate în dificultate „Speranța” cu suportul financiar al Asociației filantropice Bundesverband MFOR „PROHUMANITATE” (perioada 2017-2021);
- Proiectul „Un pas mai aproape de cei aflați în nevoie” cu suportul financiar K.O.O.K Foundation (perioada 2019-2021);

- ➔ Proiectul „Parteneriate locale în dezvoltarea programelor de resocializare și reintegrare socială a copiilor în conflict cu legea din raionul Ialoveni” cu suportul financiar al Uniunii Europene și Fundației ”Reprezentanța Fundației Konrad Adenauer în Republica Moldova (perioada 2019-2021).

2. Prezentarea proiectului „Parteneriate locale în dezvoltarea programelor de resocializare și reintegrare socială a copiilor în conflict cu legea din raionul Ialoveni” finanțat prin intermediul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local” cu suportul UE și al Fundației Konrad Adenauer în Republica Moldova

Scopul proiectului: Consolidarea parteneriatelor locale în dezvoltarea programelor de resocializare și reintegrare socială a copiilor în conflict cu legea din raionul Ialoveni

Grupul-țintă: copii cu comportamente deviante și delincvente din comunitate, reprezentanți ai Inspectoratului de Poliție din raionul Ialoveni, psihologi și pedagogi sociali, lucrători de tineret, directori-adjuncți pentru educație

OBIECTIVUL 1

Fortificarea resurselor umane și instituționale în prevenirea și combaterea delincvenței juvenile din raionul Ialoveni

OBIECTIVUL 2

Dezvoltarea abilităților și competențelor parentale pentru prevenirea și combaterea comportamentelor deviante și delincvente a copiilor

OBIECTIVUL 3

Formarea deprinderilor de viață și dezvoltarea abilităților, capacităților și aptitudinilor copiilor în conflict cu legea prin implicarea în activități de socializare și prin profilaxia devierilor

Durata proiectului: septembrie 2020 – august 2021

Acoperirea geografică: raionul Ialoveni

Caracterul inovativ al proiectului se datorează modelului de abordare sistemică al fenomenului delincvenței juvenile prin implicarea tuturor actorilor comunitari (pedagogi, asistenți sociali, polițiști, psihologi, pedagogi sociali, membri ai comunității etc.) și a familiei copilului, fără a-i plasa în opoziție, ci mai degrabă prin a crea oportunități de colaborare, astfel încât să contribuie la diminuarea factorilor de risc și la creșterea factorilor protectori ai copilului în conflict cu legea. Un rezultat important al proiectului a fost consolidarea mecanismului de cooperarea a serviciilor comunitare prin îmbunătățirea relațiilor dintre sectoare, ceea ce va contribui la dezvoltarea comunitară bazată pe rezultatele obținute în prevenirea delincvenței juvenile.

Succesul proiectului se datorează inclusiv promovării imaginii pozitive a copiilor în conflict cu legea în calitate de membri egali ai comunității care au nevoie de suport, iar ca impact pe termen lung proiectul țintește reducerea comportamentului delincent.

Proiectul și-a propus:

- ➔ reducerea cu cel puțin 35% a numărului minorilor implicați în acțiuni infracționale din raionul Ialoveni, inclusiv prin consolidarea competențelor a peste 60 de specialiști comunitari (asistenți sociali comunitari, psihologi, polițiști, directori-adjuncți pentru educație) în cadrul instruirilor și activităților practice;
- ➔ implicarea a cel puțin 30 de părinți ai minorilor cu comportamente deviante din satul Costești și a copiilor acestora prin programe de resocializare și reintegrare (educație non-formală, activități de dezvoltare fizică, jocuri interactive, concursuri).

Rezultatele proiectului:

OBIECTIVUL 1. Fortificarea resurselor umane și instituționale în prevenirea și combaterea delincvenței juvenile din raionul Ialoveni.

- **18 specialiști** din domeniul social capacitați privind prevenirea și combaterea delincvenței juvenile din raionul Ialoveni
- **15 colaboratori de poliție** instruiți despre prevenirea și combaterea delincvenței juvenile din raionul Ialoveni de către un psiholog și un jurist din domeniu
- **15 psihologi școlari și pedagogi sociali** instruiți despre prevenirea și combaterea delincvenței juvenile din raionul Ialoveni
- **15 directori-adjuncți** din cele mai mari instituții de învățământ din raionul Ialoveni instruiți despre prevenirea și combaterea delincvenței juvenile.

OBIECTIVUL 2. Dezvoltarea abilităților și competențelor parentale pentru prevenirea și combaterea comportamentelor deviate și delincvente ale copiilor (include activități pentru părinții copiilor cu comportamente deviate și în conflict cu legea)

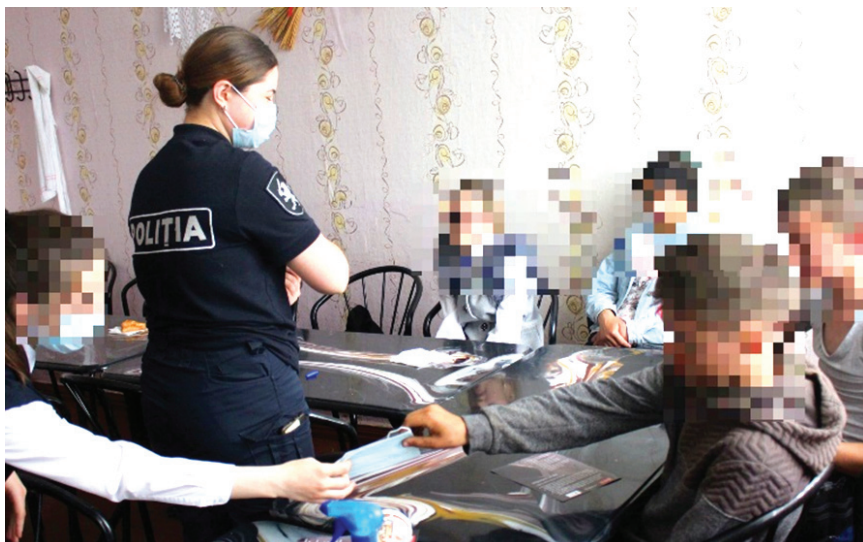
- **30 de părinți/bunici/tutori** ai copiilor/tinerilor în conflict cu legea sau cu comportament deviant din satul Costești instruiți despre drepturile și obligațiile copilului: cadrul normativ național și standarde internaționale, drepturile și obligațiile părinților;
- **29 de părinți/bunici/tutori** ai copiilor/tinerilor în conflict cu legea sau cu comportament deviant și 3 specialiști din satul Costești instruiți despre dezvoltarea psiho-socială a copiilor și adolescenților, perioadele de vârstă critice pentru implicarea în infracțiuni, identificarea problemelor în familie, emoțiile și gestionarea lor în familie, consecințele psiho-emoționale ale abuzului și neglijării copiilor la diferite vârste, identificarea și verbalizarea emoțiilor, agresiunea și reducerea conflictelor în familie,

modalitățile de comunicare nonviolentă, comunicarea asertivă în familie

- ➔ **29 de părinți/bunici/tutori ai copiilor/tinerilor** în conflict cu legea sau cu comportament deviant și 3 specialiști din satul Costești instruiți despre modul sănătos de viață (principii și modalități de igienă personală, alimentație rațională, mișcare corectă, vestimentație adecvată etc.).

OBIECTIVUL 3. Formarea deprinderilor de viață și dezvoltarea abilităților, capacităților și aptitudinilor copiilor în conflict cu legea prin implicarea în activități de socializare și profilaxia devierilor

- ➔ **o sală spațioasă amenajată** pentru 30 de copii/tineri în conflict cu legea sau cu comportament deviant din satul Costești;
- ➔ **un teren amenajat** și o colaborare eficientă stabilită între APL Costești și A.O. „Compașiune” în vederea implementării proiectului;

- ➔ **12 articole publicate** pe compasiune.md și costesti.md cu 900 de vizualizări și 6 postări pe pagina de Facebook al organizației cu un impact total de peste 2000 vizualizări;
- ➔ **4 articole elaborate și publicate** în minim 3 surse de informare locală, regională și națională;
- ➔ **400 de vizualizări** ale activităților proiectului;
- ➔ **14 articole și postări** pe compasiune.md și pagina de Facebook cu minim 1800 de vizualizări.

■ **Dezvoltare de capacități**

Participanții la activitățile de formare participanții au completat chestionare ante- și post-instruiri cu scopul de a evalua necesitățile privind îmbunătățirea cunoștințelor în domeniile discriminării, educației parentale, specificului de dezvoltare a adolescenților și de abordare multidisciplinară în cazurile adolescenților în conflict cu legea.

Astfel, prin intermediul activităților de instruire a fost îmbunătățit nivelul de cunoaștere privind următoarele aspecte:

- ➔ fenomenul de stigma socială și consecințele acestuia (*de la 10 % la 50%*)
- ➔ stilurile parentale care pot genera tulburări comportamentale la adolescenți (*de la 35% la 60 %*)
- ➔ cauzele rebeliunii la adolescenți (*de la 15% la 55%*)
- ➔ abordarea multidisciplinară în soluționarea cazului adolescentului în conflict cu legea (*de la 50% la 80%*)

Nivelul de conștientizare s-a modificat, or la începutul trainingului 50% din participanți conștientizau necesitatea abordării multidisciplinare.

La final participanții au identificat o serie de soluții care ar ajuta la diminuarea fenomenului de delincvență juvenilă din raionul Ialoveni.

Participanții au apreciat informația prezentată de formatori ca fiind nouă, actuală, oferind calificativul *foarte bine și bine (maximum)* pentru calitatea cursului. Ei au menționat despre aplicarea cunoștințele acumulate în cadrul activităților cotidiene, în special în interacțiunea cu copiii, în ședințele de informare cu părinții și profesorii, în cooperarea cu APL/școală/ alte instituții, în monitorizarea activității.

La finalul training-ului de două zile colaboratorii de poliție au identificat 16 soluții pentru a diminua rata delincvenței juvenile în raionul Ialoveni.

Nivelul de conștientizare a abordării multidisciplinare la soluționarea cazului adolescentului în conflict cu legea în rândul participanților a crescut considerabil, astfel la începutul trainingului 10% din participanți conștientizau necesitatea abordării multidisciplinare, reieșind din necesitățile adolescentului și evaluarea riscurilor posibile. După training rezultatele s-au îmbunătățit cu 60%.

■ Istorie de succes

E. are 17 ani și este dintr-o localitate din raionul Ialoveni. A absolvit gimnaziul când avea 16 ani, dar nu a mai continuat studiile din lipsă de bani, dar și din cauza notelor mici. În timpul liber o ajuta pe mama să vândă la piața locală produse agricole. De obicei o găsești fie la piață, fie cu părinții la muncile agricole sau ajutând-o pe mătușa cu care locuiește. A ajuns să locuiască la mătușa din cauza lipsurilor financiare ale părinților, fratele ei mai mic, la rândul său, este crescut de bunici.

Problema de bază cu care se confruntă E este boala mentală care a determinat și performanța școlară joasă. Dizabilitatea a venit „la pachet” cu stigma, discriminarea și bullyingul din partea colegilor, astfel că tânăra nu-și mai dorea să continue studiile.

Vara aceasta pentru E. a fost una complet diferită grație participării la activitățile proiectului, deoarece, cum s-a exprimat ea „am fost tratată diferit decât până acum”. În cadrul activităților a fost ascultată și i s-a răspuns la toate întrebările. „Se întâmpla nici să nu înțeleg sarcina sau scopul activității, dar continuam să vin pentru că eram tratată cu respect”, spune tânăra. Activitățile organizate au ajutat-o să-și dezvolte abilități de utilizare a Internetului, a exersat căutarea unui subiect pe Google, și-a făcut primul cont personal și pentru prima dată în viață a mâncat pizza. Cea mai impresionantă activitate a fost excursia la Complexul Turistic „Orheiul Vechi”. Anterior doar văzuse poze cu acest obiectiv în cărțile de la școală. Această călătorie i-a suscitât interesul pentru explorarea de locuri noi.

Ceea ce a apreciat cel mai mult E. în cadrul proiectului a fost spațiul pe care l-a avut pentru a dialoga despre subiecte din viață la care părinții n-au avut timp să-i răspundă sau capacitatea să i le explice. La fel, a aflat cum să-și facă un CV, ce drepturi și obligații au tinerii până la 18 ani, unde-și pot găsi un loc de muncă. „Am fost impresionată de seminarul susținut de doamna ginecolog, ea ne-a învățat despre modul sănătos de viață, dezvoltarea unui adolescent

din punct de vedere social, emoțional și sexual. Nici părinții n-au vorbit cu mine despre aceasta, nici la școală n-am discutat așa subiecte. Inițial simțeam rușine, incomoditate, dar mi-a plăcut să aflu lucruri noi”, susține tânăra.

Cu referire la impactul proiectului asupra înțelegerii mai bune a problemelor unui copil în conflict cu legea E. consideră că un proiect nu poate schimba toți oamenii, dar cu siguranță, acesta a contribuit la schimbarea ei. La fel, tânăra a remarcat și unele modificări comportamentale în cazul altor colegi. „La început ne aruncam reciproc replici tăioase, cu etichete, acum parcă suntem o familie și discuțiile între noi se desfășoară altfel. Răbdarea și acceptarea cred că sunt cele mai noi calități însușite de noi”, afirmă E.

Fiind întrebată dacă părinții ei au participat la activitățile proiectului, tânăra a răspuns negativ, susținând că și-ar fi dorit ca aceasta să se întâmple. E. a menționat că părinții au observat schimbările care s-au produs în comportamentul ei și că, la fel, și-ar fi dorit să se transforme.

Pe termen lung proiectul a contribuit la motivarea E. de a-și petrece timpul liber altfel, de a socializa mai mult cu semenii, de a exersa abilitățile de utilizare a computerului în biblioteca publică din localitate, de a-și face planuri de viitor. Dorința ei legată de bunăstarea semenilor și a consătenilor este ca în localitate să fie creat un centru de dezvoltare pentru tineri care ar presta servicii gratuit. În opinia ei, problemele de comportament ale tinerilor sunt generate inclusiv de posibilitățile limitate de a practica diferite hobby-uri, de a participa la cercuri și ateliere. „Cheia succesului pentru implicarea în viața comunitară este ghidarea corectă, siguranța și acceptarea”, este de părere Elena.

■ Provocări și soluții identificate

Impedimentele cu care s-a confruntat organizația în procesul de implementare a proiectului au ținut atât de caracteristicile distinctive a grupului-țintă (dificultatea de a se conforma regulilor,

motivația redusă de a frecventa activitățile și, drept urmare, de a consolida progresele, sensibilitatea crescută față de atitudinea celor din jur, comportamentul opozant etc.), gradul înalt de vulnerabilitate a familiilor din care provin copiii, cât și de restricțiile perioadei pandemice care sporeau și mai mult riscul abandonului activităților din proiect. Soluția identificată pentru provocările menționate a fost evaluarea continuă a rezultatelor proiectului pentru a aprecia dacă activitățile realizate sunt în concordanță cu nevoile reale ale copiilor, menținerea dialogului cu copiii și familiile acestora pentru a crește șansele de crearea a alianțelor, promovarea atitudinii respectuoase, umane atât în rândul profesioniștilor și membrilor comunității, cât și între beneficiarii proiectului în timpul activităților, în comunicarea dintre membrii echipei și beneficiarii proiectului. Tehnica care a avut un succes remarcabil în acest sens a fost „Teatrul social”.

3. Impactul programului de formare și mentorat

Contribuția Programului de formare și mentorat la dezvoltarea capacităților organizaționale de accesare a finanțării externe

A.O. „Compasione” a decis să participe la Programul de formare și mentorat, deoarece consideră că a acumulat suficientă experiență în identificarea problemelor și soluțiilor, iar, pe de altă parte, are capacități reduse de scriere a proiectelor, în contextul în care fiecare donator solicită o modalitate de aplicare specifică, iar OSC-urile nu reușesc întotdeauna să țină pasul cu rigorile. Ei au menționat că acest Program i-a ajutat să-și planifice activitățile în termeni realizabili/rezonabili cu acțiuni care să genereze soluții ce se pliază pe nevoile beneficiarilor.

La fel, Programul a contribuit semnificativ la identificarea soluțiilor rapide și sigure pentru realizarea activităților în perioada pandemică. Pe parcursul implementării au apărut mai multe între-

bări cu caracter tehnic, de ex., modalitatea de completare a rapoartelor, modele de contracte de muncă, recomandări privind identificarea grupurilor de experți etc. Echipa de mentori le-a acordat ajutor în timp util, manifestând deschidere și disponibilitate de a oferit explicații și detalii. Astfel, beneficiarii instruirii a fost apreciat rolul mentorilor în procesul de transpunere în practică a informației oferite în cadrul seminarelor.

Contribuția Programului de formare și mentorat la îmbunătățirea parteneriatelor dintre organizație și APL

Contribuția pe termen lung a Programului de formare și mentorat se referă la parteneriatele dintre OSC și APL de nivelul întâi care au fost consolidate pe parcursul programului datorită ședințelor organizate în comun. Aceste activități au contribuit la schimbarea viziunii asupra soluției problemei delincvenței juvenile și încetarea pasării responsabilității de la o structură la alta. Astfel, OSC și APL au fost de acord că în cazul minorilor în conflict cu legea există niște pârghii limitate de acțiune din cauza influenței în exclusivitate a organelor de drept. În calitate de dovadă Primăria a avut o contribuție financiară substanțială la implementarea proiectului și a sporit încrederea în A.O. „Compassiune”, dar și în alte OSC-uri. Acest lucru a facilitat colaborarea ulterioară pentru dezvoltarea altui proiect pentru persoanele în etate unde APL de nivelul I, la fel, a contribuit, inclusiv financiar.

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea vizibilității organizației

Unul dintre subiectele instruirilor în cadrul Programului s-a referit la importanța asigurării vizibilității activității unei OSC. Drept urmare, din bugetul proiectului a fost creată pagina web a organizației – un instrument foarte bun care ține inclusiv de capacitatea de a asigura sustenabilitatea organizației, fără a avea proiecte în derulare. La fel, în cadrul Programului OSC-urile au fost încurajate să promo-

veze activitatea organizației și a proiectelor desfășurate prin postări pe rețelele sociale. Programul a contribuit la înțelegerea caracterului continuu al acțiunilor de asigurare a vizibilității, planificarea activităților în acest sens și la delegarea de responsabilități în cadrul echipei organizației. Canalele de comunicare pentru o OSC trebuie să fie variate că să acopere un număr cât mai mare de persoane. Unele OSC-uri mai consideră promovarea activității desfășurate drept lipsă de modestie, ceea ce este o abordare greșită.

Impactul Programului de formare și mentorat în schimbarea percepției asupra noțiunii de "includere socială"

Ținând cont că A.O. „Compassiune” oferă asistență diverselor categorii de persoane prin intermediul proiectelor implementate, instruirea în domeniul incluziunii sociale a contribuit la înțelegerea modalității de a organiza activitățile și elabora strategia de comunicare astfel încât să promoveze incluziunea tuturor grupurilor vulnerabile.

4. Lecții învățate în urma implementării proiectului

- Fiecare proiect implementat împreună cu APL de nivelul I sau/și II contribuie la sporirea încrederii autorităților în OSC-uri, pe de o parte, iar, pe de altă parte, asigură accesul OSC-urilor la date, ceea ce facilitează o analiză productivă a nevoilor comunității. Pe parcursul implementării proiectului este necesar să menții o comunicare permanentă și cu alte instituții care au tangență cu grupul-țintă pentru a asigura abordarea sistemică și a minimiza riscurile proiectului. Pe termen lung, parteneriatul cu APL și alte structuri contribuie și la îmbunătățirea calității serviciilor sociale prestate de OSC;
- Dacă grupul-țintă se distinge printr-un grad foarte înalt de vulnerabilitate și prin stigmatizare este necesară evaluarea atenției a riscurilor și identificarea strategiilor clare de mitigare a

lor. În acest context echipa care implementează proiectul trebuie să înțeleagă că rezultatele vin în timp și că este nevoie de perseverență pentru a continua asistența;

- Colaborarea cu familia este esențială pentru a asigura continuitatea asistenței, diminuarea factorilor agravanți de mediu, dar și pentru a diminua sentimentului de culpă și eșec în raport cu rolul ei în educația copilului. Gradul și modalitatea de implicare a părinților copiilor în conflict cu legea a demonstrat ca acest tip de activități este necesar, chiar dacă riscurile că beneficiarii le vor abandona sunt mari;
- Disponibilitatea unui ghid oferit din partea donatorului la începutul implementării proiectului și a instruirilor cu referire la proceduri eficientizează procesul de implementare.

Contribuția A.O. „Icar-Dedal” la promovarea unei societăți incluzive și la susținerea inițiativelor sociale cu implicarea autorităților publice locale

1. Informație generală despre organizație

Anul fondării: august 2007

Aria de acoperire: raionul Ștefan Vodă

Misiunea Asociației este dezvoltarea, informarea, consultarea și susținerea inițiativelor sociale, civile și economice în satul Palanca și satele vecine, prin intermediul programelor și activităților de încurajare pentru a contribui la formarea unei societăți durabile în regiunea-țintă.

Obiective:

- Încurajarea acțiunilor organizațiilor societății civile pentru a forma în regiune sisteme de dezvoltare și de consolidare a societății;
- Încurajarea antreprenorialului/businessului mic pentru a contribui la dezvoltarea economică și durabilă a comunității;
- Promovarea și desfășurarea activităților în domeniul mediului;
- Crearea condițiilor materiale și intelectuale pentru asigurarea funcționării libere a spațiului informatic deschis.

Parteneriate: Primăria Palanca, Grupul de Acțiune Locală, Centrele comunitare din s. Tudora și s. Crocmaz, r-nul Ștefan-Vodă, Muzeul Ecologic Ștefan-Vodă, „EcoContact”, Keystone Moldova, misiuni religioase, AOPD

■ Proiecte implementate

Principalele proiecte care au fost implementate de către Asociație se axează pe soluționarea problemelor comunitare (gazificarea grădiniței, implicarea în procese decizionale). La fel, organizația a implementat **proiecte pentru tineri** orientate spre promovarea inițiativei tinerilor în domeniul sportului. Drept urmare a implementării unui proiect a fost deschis Centrul Comunitar de Zi „Viitorul”.

2. Prezentarea proiectului „Acces și șanse egale pentru toți și fiecare” implementat de către A.O. „Icar-Dedal” finanțat prin intermediul Programului de granturi în cadrul Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune”

Scopul proiectului: Promovarea diversității socio-culturale și reducerea gradului de discriminare a copiilor în situație de risc din Palanca

OBIECTIVUL 1

Mobilizarea comunitară prin acțiuni de informare și sensibilizare axate pe promovarea incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc

OBIECTIVUL 2

Capacitarea actorilor comunitari în vederea respectării drepturilor copiilor și a egalității de șanse

OBIECTIVUL 3

Asigurarea incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc prin implicarea în activități de socializare și organizare a timpului liber

Durata proiectului: septembrie 2020 – august 2021

Inovativitatea proiectului: Prin acest proiect organizația și-a propus să încurajeze participarea activă a copiilor aflați în situații de risc în viața socială și culturală a comunității; să le dezvolte copiilor din comunitate abilități de comunicare și de interacțiune; să creeze o platformă pentru dialogul între generații, între culturi, reducând astfel prejudecățile față de copiii din familiile minorităților etnice, copiii cu dizabilități, copiii din familiile social-vulnerabile; să învețe copiii să respecte principiile de bază ale societății (compasiunea, toleranța, nediscriminarea și empatia), promovând incluziunea socială și educațională.

Acoperirea geografică a proiectului: s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă

Rezultatele proiectului:

OBIECTIVUL 1: Mobilizarea comunitară prin acțiuni de informare și sensibilizare axate pe promovarea incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc

- ➔ **30 de persoane** sensibilizate și informate despre importanța incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc;
- ➔ **168 de elevi** ai gimnaziului informați despre începutul implementării Proiectului, scopul și obiectivele acestuia, activitățile la care ar putea participa;
- ➔ **4 articole publicate** în ziarul „Ecolu” și o transmisiune la postul local de radio care informează localnicii despre începutul implementării Proiectului și activitățile din cadrul acestuia (350 de localnici informați);
- ➔ Organizată campania comunitară „**Activi pentru un sat mai verde**”;
- ➔ **74 de locuitori** (cadre didactice, personal auxiliar, părinți, elevi) implicați în Campania comunitară;

- ➔ **70 persoane** implicate în activități de voluntariat (salubritatea parcului);
- ➔ **gradina și livada** școlii amenajate, un rond cu trandafiri amenajat în parcul central.

OBIECTIVUL 2. Capacitarea actorilor comunitari în vederea respectării drepturilor copiilor și a egalității de șanse

- ➔ **Pregătit și organizat un seminar** de formare a cadrelor didactice și specialiștilor de la grădiniță cu genericul „Incluziunea socială și educațională a copiilor în situație de risc de vârstă preșcolară;
- ➔ **9 cadre didactice și angajați** ai grădiniței formați în domeniul incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc, cu accent pe strategiile de incluziune, aplicarea metodologiei de evaluare a dezvoltării copilului pentru asigurarea incluziunii educaționale etc.;
- ➔ Realizate **2 ateliere** cu părinții;
- ➔ **50 de părinți** informați referitor la măsurile de combatere și prevenire a excluziunii copiilor, inclusiv a copiilor cu dizabilități;

- Pregătite și organizate **2 seminare** de formare cu durata de 2 zile fiecare pentru cadrele didactice din Gimnaziu („Strategii de lucru cu părinții”, „Metodologia de lucru cu copiii cu dizabilități –elaborarea și implementarea PEI, curriculumul modificat etc.”
- **12 cadre didactice** instruite despre strategiile de lucru cu părinții și metodologia de lucru cu copiii cu dizabilități;
- Creată trupa teatrului de păpuși, **10 copii** antrenați în manipularea păpușilor, o piesă de teatru de păpuși montată;
- Realizat **un atelier** de artizanat -formate **3 grupuri** a câte **10 elevi** din gimnaziu, **2 grupuri** a câte **10 elevi** din grădiniță;

OBIECTIVUL 3. Asigurarea incluziunii sociale și educaționale a copiilor în situație de risc prin implicarea în activități de socializare și de organizare a timpului liber

Provocării și soluții identificate

Dificultatea primordială menționată de organizație se referă la impactul pandemiei asupra realizării activităților. Majoritatea activităților planificate în proiect presupuneau prezență fizică (amenajarea spațiilor verzi din comunitate, ateliere de artizanat, spectacole ale teatrului de păpuși etc.), drept urmare, realizarea

acestora a fost tergiversată. În procesul de organizare a activităților care puteau fi realizate online, la fel, au apărut impedimente, or participanții n-au beneficiat de o dotare tehnică suficientă (computere vechi sau chiar lipsa lor, conexiune instabilă la Internet, abilități tehnice reduse etc.). Astfel, organizarea și desfășurarea activităților a necesitat mai mult timp.

3. Impactul programului de formare și mentorat oferit în cadrul proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune”

Contribuția Programului de formare și mentorat la dezvoltarea capacităților organizaționale de accesare a finanțării externe

A.O. „Icar-Dedal” are experiență în implementarea proiectelor pentru mobilizarea comunitară și a activităților de voluntariat. Proiectul descris mai sus este primul din domeniul incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile. Realizarea lui a permis extinderea echipei organizației, ceea ce a contribuit indirect și la dezvoltarea abilităților de management a resurselor umane. Reprezentanții organizației au apreciat înalt oportunitatea de a participa la instruirea despre scrierea și managementul proiectelor în domeniul incluziunii sociale, acesta fiind unul nou pentru organizație.

Un efect/rezultat indirect al Programului a fost schimbarea percepției asupra noțiunii de incluziune socială. Coordonatoarea proiectului a menționat că încă de la etapa inițială de scriere a proiectului echipa nu avea claritate despre tipurile de activități care favorizează incluziunea grupurilor vulnerabile, astfel că au fost tentați să le organizeze segregativ, planificând activitățile pentru anumite grupuri distincte de beneficiari. Totuși incluziunea socială înseamnă anume promovarea respectului pentru diferență și diversitate, prin aducerea împreună a diferitor grupuri pentru a se cunoaște reciproc.

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea vizibilității organizației

Grație conștientizării necesității de a asigura vizibilitatea activităților din proiect a sporit considerabil imaginea organizației. Proiectul a utilizat mai multe surse în acest scop: publicarea articolelor în ziarul local, diseminarea informației despre activitățile planificate în scop de informare a potențialilor beneficiari din grupul-țintă despre avantajele și beneficiile pe care le oferă acest proiect, distribuirea informației și a pozelor post-eveniment cu respectarea rigorilor impuse de donatori.

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea capacităților de creare a parteneriatelor dintre OSC-uri și APL

Programul de formare și mentorat a contribuit la reevaluarea importanței creării parteneriatelor prin semnare de acorduri, deoarece a permis schimbul de experiență cu alte organizații și conștientizarea beneficiilor parteneriatelor consolidate prin încheierea de acorduri. Drept urmare a fost încheiate acorduri cu APL de nivelul I și cu un centru comunitar din s. Tudora.

4. Lecții învățate în urma implementării proiectului

- Consolidarea tuturor actorilor implicați în promovarea incluziunii sociale a fost crucială, schimbând atitudini și dezvoltând competențe profesionale. Înainte de implementarea activităților proiectului a fost foarte importantă asigurarea că noțiunea de „promovare a incluziunii sociale” este percepută unanim și corect de către toți actorii implicați în realizarea proiectului. Eforturile conjugate din partea fiecăruia și după finalizarea proiectului vor reduce stigmatizarea persoanelor din grupurile vulnerabile și vor crește șansele ca acestea să depășească situațiile dificile și să aibă o viață activă și plină de sens în comunitățile lor;

- ➔ Deoarece posibilitățile unei OSC nou create de a avea continuu proiecte în implementare sunt limitate, de regulă, echipa proiectului este angajată prin cumul. Din acest motiv sporește riscul că membrii echipei nu-și vor asuma responsabilitățile și, drept urmare, activitățile proiectului vor fi tergiversate. Astfel, încă la etapa de elaborare a proiectului este imperios necesară repartizarea clară a sarcinilor și asumarea responsabilităților;
- ➔ Consolidarea capacităților de implicare activă a persoanelor și a grupurilor de persoane vulnerabile în activități comunitare reduce stigma și abilitază persoana/grupul să se implice activ în viața comunitară, ceea ce, la rândul său, perpetuează conturarea imaginii pozitive;
- ➔ În comunitățile cu un număr redus de OSC-uri este important ca o OSC să se bucure de abilități solide de scriere și implementare a proiectelor din domenii conexe. Proiectul realizat a avut atât obiective ce presupun mobilizare comunitară, adică ce țin de un domeniu în care organizația a practicat anterior activități, cât și obiective ce se referă la promovarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, adică activități într-un domeniu nou;
- ➔ Asigurarea planificată și continuă a vizibilității activităților proiectului are un efect multidimensional, pe de o parte spărgând tiparele despre persoanele/grupurile vulnerabile ca fiind în exclusivitate dependente și generatoare de probleme, iar pe de altă parte, consolidând imaginea organizației și, astfel, sporind oportunitățile de accesare a finanțărilor.

Contribuția A.O. „Asociația de dezvoltare durabilă „Mileniul III” la implicarea activă a cetățenilor în dezvoltarea comunității

1. Informație generală

Anul fondării: 1998

Aria geografică: com. Chișcăreni, r-nul Sângerei

Scopul organizației este de a contribui la dezvoltarea societății prin informarea și educația cetățenilor, ajutându-i să-și realizeze plin potențialul la nivel local, național și internațional

Domeniile de interes/activitate ale organizației se referă la: dezvoltarea socială, educație și învățământ, caritate, protecția și igiena mediului

Parteneriate: Primăria, instituțiile de învățământ general din localitate, Direcția Educație Sângerei, OSC-uri locale, AOPD

Începând cu anul 2020 este membru a AOPD

Principalele proiecte implementate de către Asociația de dezvoltare durabilă (ADD) „Mileniul III” se axează pe soluționarea problemelor comunitare (amenajarea unui teren de joacă și a unui havuz). La fel, organizația are o experiență vastă în implementarea **proiectelor pentru tineri** (sporirea accesului la piața muncii, dezvoltarea în domeniul antreprenoriatului, voluntariat, dezvoltare personală, promovarea modului sănătos de viață etc.) și în **domeniul gender** (sporirea activismului civic, suport în angajare, echilibrul de gen în procesul decizional etc.).

2. Impactul programului de formare și mentorat oferit în cadrul proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune”

Contribuția Programului de formare și mentorat la dezvoltarea capacităților organizaționale de accesare a finanțării externe

Ținând cont de faptul că proiectele și activitățile implementate anterior de ADD „Mileniul III” erau orientate prioritar spre mobilizarea comunitară, dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea economică și mai puțin spre domeniul social și, anume, spre incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, participanții Programului de formare și mentorat au menționat că cea mai valoroasă experiență obținută se referă la exercițiul de analiză a nevoilor realizat în comunitate la etapa de elaborare a conceptului proiectului. Valoarea exercițiului ține nu doar de abilitățile dezvoltate, ci, mai curând, de încărcătura emoțională pe care a avut-o informația colectată. După cum a menționat un membru al echipei, „în spatele cifrelor erau oameni, consăteni, despre care nu știam că se confruntă cu asemenea dificultăți. Exercițiul ne-a scos din zona de confort. M-a impulsionat să vreau să-mi aprofundez cunoștințele din domeniul social”.

A fost apreciat caracterul practic al activităților realizate în cadrul Programului – instruirea în scrierea de proiecte a avut ca finalitate proiectul unui concept pe care ulterior OSC-ul l-a dezvoltat și l-a prezentat la un concurs de granturi: „Am lucrat în baza unor modele concrete de acte pe care le-am completat pe parcursul instruirii, astfel, au sporit considerabil abilitățile organizației de a scrie propuneri de proiect”, „Am apreciat profesionalismul echipei care a realizat Programul de formare și mentorat, promptitudinea cu care răspundeau solicitărilor noastre.”

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea abilităților organizației de a implementa proiectele

În perioada 2019-2021 ADD „Mileniul III” a implementat următoarele proiecte:

- ➔ **„Frumusețea plaiului – oglindă a unui cuget făuritor”,** în parteneriat cu CASMED și PROCORE, finanțat de Uniunea Europeană și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în perioada anilor 2020-2021;
- ➔ **„Dezvoltarea personală este cheia succesului!”**, finanțat de Corpul Păcii în Republica Moldova, în perioada anului 2019.

Contribuția Programului de formare și mentorat la eficientizarea parteneriatelor dintre organizație și APL

Programul de formare și mentorat a pus accent pe crearea parteneriatelor durabile și consistente dintre OSC-uri și APL, plinuindu-se perfect pe viziunile organizației. Dezideratul a fost formulat de către reprezentanții echipei ADD „Mileniul III” ca obligație a oricărei OSC de a colabora cu autoritățile publice locale pentru a asigura succesul acțiunilor planificate, dar mai ales în scopul menținerii rolului principal al APL, delegat inclusiv prin lege, de a asigura bunăstarea cetățenilor din comunitate. Astfel, proiectele implementate

de către ADD „Mileniul III” au beneficiat din partea APL, inclusiv de contribuția financiară solicitată încă de la etapa de scriere a proiectelor.

Impactul Programului de formare și mentorat în schimbarea percepției asupra noțiunii de ”inclusiune socială”

Coordonatoarea proiectului menționează că instruirea realizată în domeniul incluziunii persoanelor cu dizabilități a avut un impact puternic asupra modului de interacțiune și implicare a persoanelor cu dizabilități care au activează în cadrul organizației în calitate de voluntari. Grație bunelor practici împărtășite de alte organizații care au experiență în domeniu, dar mai ales drept urmare a viziunii filmelor despre persoane cu dizabilități care au reușit să-și exercite dreptul de a fi membru a unei comunități, echipa a conștientizat necesitatea de a oferi rol mai activ acestor voluntari. Iată opinia împărtășită de una dintre voluntarele cu dizabilități:

„Centrul de Creație mi-a oferit foarte multe, ușile acestei clădiri vor rămâne mereu deschise pentru mine, astfel că voi reveni aici din nou ca să mai învăț ceva. Pe lângă voluntariat, am fost implicată și în sportul de orientare care presupune practicarea activităților sportive în sânul naturii, necesită rezistență, abilități de orientare și citire a hărților. Această activitate mi-a asigurat o conexiune specială cu natura, am învățat că mă pot descurca fiind pe cont propriu, chiar dacă am eșuat de multe ori. Tot la centrul nostru se practică și teatrul. După experiențele de pe scenă am scăpat de frica față de public, îmi pot controla emoțiile, la fel, pot interpreta și multe roluri. Teatrul este, de fapt, temelia zâmbetului meu. Recent, m-am aventurat să acumulez mai multe cunoștințe în ale jurnalismului, în arta de a scrie, am încercat să învăț cum pot transmite o informație corect, cum pot discuta cu oamenii subiecte mai complexe. Sunt pasionată de volei, acest sport are niște reguli foarte ușor de memorat, dar totuși este greu de practicat. Voleiul aduce multă energie, pune mintea în mișcare și te provoacă mereu să încerci tactici noi. Toate aceste experiențe le-am putut trăi datorită oamenilor de la centru care mi-au remarcat potențialul și care m-au încurajat.”

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea vizibilității organizației

Una din ideile-cheie promovate în cadrul Programului de formare și mentorat a fost necesitatea OSC-ului de a-și uni eforturile pentru a asigura vizibilitatea activităților realizate. Aceasta a determinat organizația să reflecteze asupra faptului în ce măsură entitatea este cunoscută în localitate. Astfel, membrii organizației au descoperit că puține persoane cunosc despre ei. Drept urmare, au creat o pagină pe Facebook, unde fac postări despre evenimentele planificate/activitățile realizate, postările fiind însoțite și de poze. La fel, în urma Programului organizația și-a propus să planifice în toate propunerile de proiect ulterioare obiective sau activități ce ținesc asigurarea vizibilității organizației și a proiectelor.

3. Lecții învățate în urma participării la programul de formare și mentorat:

- Pentru ca OSC-urile să fie viabile este foarte important ca acestea să se orienteze nu doar spre implementarea de proiecte, dar și spre activitățile comunitare pro bono. Membrii organizației consideră că prima cauză a spiritului civic redus este lipsa infrastructurii de voluntariat, de aceea o OSC trebuie să ofere modele de implicare în viața comunității și în afara proiectelor;
- Parteneriatele cu autoritățile publice locale de nivelul I și/sau II sunt esențiale în toate proiectele, inclusiv în cele care presupun o anumită contribuție (financiară sau de alt gen), deoarece aceasta menține rolul central al APL-ului în identificarea de soluții pentru problemele locale;
- Acțiunile de consolidare a echipei sunt necesare. În acest sens este nevoie de planificat și de identificat resurse pentru realizarea activităților de dezvoltare organizațională în scopul îmbunătățirii performanțelor la nivel individual, de grup și de entitate, în scopul consolidării abilității organizației de a răspunde eficient la schimbările din mediul extern.

Asociația băștinașilor „Zubrea”, un model de parteneriate durabile pentru asigurarea bunăstării cetățenilor

1. Informație generală despre organizație

Anul fondării: 2019

Aria geografică: s. Zubrești, r-nul Strășeni

Scopul: crearea unei platforme de colaborare între băștinașii, dezvoltarea societății civile și a participării civice, susținerea tineretului, dar și categoriilor vulnerabile ale populației, instruirea și educarea populației în domeniul mediului, dezvoltarea locală și promovarea drepturilor omului

Parteneriate: Primăria s. Zubrești, instituțiile de învățământ general din localitate, Casa de Cultură, donatori (PNUD, USAID), AOPD, HELP Age International Moldova

Începând cu anul 2020 este membru a AOPD

Contribuția Programului de formare și mentorat la dezvoltarea capacităților organizaționale de accesare a finanțării externe

Fiind o organizație tânără, întreg procesul de formare și mentorat îl consideră unul valoros, pentru că a sporit considerabil abilitățile entității în scrierea de proiecte. Exercițiul cel mai util pentru organizație a fost completarea matricei logice, aceasta fiind deseori partea cea mai dificilă în elaborarea unei propuneri de proiect și în formularea problemei. Chiar dacă anterior au mai participat în formări asemănătoare, consideră Programul un catalizator al animării Asociației, deoarece au fost implicați în instruirii cu caracter practic, accesibile și bine structurate. Drept urmare Asociația Băștinașilor „Zubrea” a aplicat cu 8 propuneri de proiect.

Proiecte implementate în perioada iulie 2019 – septembrie 2021:

- Proiectul **„Poarta Gospodarilor”** cu suportul financiar al PNUD Moldova, Programului Migrație și Dezvoltare Locală (iulie 2019 - februarie 2020)
- **„Centrul de Resurse pentru Tineri”** finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională – USAID, cofinanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone, Programul polonez de cooperare pentru dezvoltare - Polish Aid și implementat de Reprezentanța Fundației „Fundacja Solidarności Międzynarodowej” în Republica Moldova (august 2019 - decembrie 2019)
- **„Iluminatul stradal - siguranța cetățenilor”** finanțat de Guvernul Republicii Moldova
- **„Cetățean informat – cetățean responsabil”** finanțat de Uniunea Europeană, GIZ, AGER, A.O. „HABITAT” (octombrie 2020 - martie 2021)
- **„Îmi pasă, mă implic, DECID!”** finanțat de Uniunea Europeană, GIZ, AGER, AO „HABITAT” (martie 2021- august 2021)
- **„Regândește-ți vârsta! Conectarea socială și digitală a tinerilor și vârstnicilor din Moldova”** finanțat de Fondul ONU pentru Populație (UNFPA), Fundația Moldcell și Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare (iunie 2021- decembrie 2023)
- **„Servicii mai incluzive de asistență și protecție a vârstnicilor din Moldova aflați în risc sau afectați de violență”** implementat de HelpAge international cu suportul financiar al Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) al Republicii Federale Germania (iunie 2021- decembrie 2023)

Totodată, în luna aprilie, 2021 organizația a aplicat la Programul de granturi lansat în cadrul Proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune” finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Keystone Moldova și Institutum Virtutes Civilis, fiind selectată pentru implementarea proiectului înaintat spre finanțare.

Denumirea proiectului: „Prietenia” - Centru de Zi pentru copii în situații de risc din satul Zubrești”

Scopul proiectului: Prevenirea separării copilului de părinți și a excluderii sociale a copiilor din familii în situații de risc prin dezvoltarea serviciilor sociale specializate

Obiectivele proiectului:

OBIECTIVUL 1. Dezvoltarea serviciului specializat „Centru de Zi” în vederea prestării asistenței pentru 15 copii și familii în situație de risc din satul Zubrești

OBIECTIVUL 2. Evaluarea calității serviciului „Centrul de Zi” în baza standardelor minime de calitate în vederea asigurării funcționalității serviciului (acreditarea)

OBIECTIVUL 3. Capacitarea a 20 de specialiști din satul Zubrești în vederea prestării asistenței familiilor în situații de risc

OBIECTIVUL 4. Informarea și sensibilizarea familiilor și copiilor din satului Zubrești cu privire la problemele copiilor în situație de risc și rolul Centrului de Zi în diminuarea excluderii sociale

Contribuția Programului de formare și mentorat la îmbunătățirea parteneriatelor dintre organizație și APL

Sporirea abilităților echipei proiectului datorată participării la Program a contribuit indirect la extinderea echipei. Componenta care s-a axat pe consolidarea parteneriatelor dintre APL și OSC face Asociația Băștinașilor „Zubrea” diferită de alte asociații similare. La fel, Programul a contribuit indirect la îmbunătățirea parteneriatelor cu Consiliul Local.

Parteneriatele consolidate pe parcursul Programului pot fi calificate cu certitudine drept model pentru alte organizații și autorități publice locale.

Prezentăm mai jos opinia primarei s. Zubrești cu referire la experiența de colaborare cu organizația Asociația Băștinașilor „Zubrea”.

Maria Manoli, primară a s. Zubrești: *„Existența unei asociații de băștinași reprezintă pentru APL o oportunitate de a-și extinde posibilitățile de accesare a fondurilor externe. Implicarea APL la procesul de scriere a proiectelor împreună cu OSC-ul m-a ajutat să-mi consolidez încrederea că proiectele de infrastructură sunt foarte importante pentru o localitate, însă dacă ne vom limita doar la implementarea acestora, ignorându-le pe cele din domeniul social și cultural, cu accent pe creșterea gradului de informare a cetățenilor, problemele vor perpetua.”*

Șansa de a participa la instruire a favorizat extinderea categoriilor potențialilor beneficiari ai proiectelor, revizuirea viziunii asupra problemelor cu care se confruntă aceștia și eventualelor soluții pentru redresarea situației. Pe de o parte, implicarea reprezentanților autorităților publice locale în procesul de scriere de propuneri pentru toate proiectele asigură o plusvaloare parteneriatelor, iar pe de alta, eforturile comune exclud competiția și generează soluții complementare. Pe termen lung, acest dialog se poate materializa

în activități de planificare strategică pentru soluționarea unor problemele specifice de interes comun sau în oportunități de parteneriat public-privat.

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea vizibilității organizației

Coordonatoarea proiectului consideră că participarea la Program a oferit mai multă siguranță și încredere în ceea ce ține de valoarea acțiunilor realizate, lucru care a încurajat organizația să scrie și mai multe propuneri de proiect, devenind astfel mult mai vizibili. În acest mod, organizația a ieșit din anonimat, a început să fie invitată la emisiuni, să fie contactată de alte organizații din sudul sau nordul țării pentru a le împărtăși experiența acumulată, a crescut considerabil numărul de vizualizări ale postărilor făcute pe rețelele sociale. Odată cu implicarea în program, Asociația a devenit mult mai activă pe rețelele sociale, făcând postări pe pagina sa de câteva ori pe săptămână. La fel, pentru creșterea vizibilității a fost elaborat și logo-ul organizației.

„La moment, cred că putem fi considerați, fără a fi acuzați de lipsă de modestie, „poarta” prin care sunt atrase investițiile în comunitate. Fiind o organizație „nou-născută” am fi putut rămâne o asociație oarecare, o asociație anonimă dacă nu participam la Program”, susține Olesia Harti, coordonatoarea de proiecte.

Datorită creșterii gradului de vizibilitate al asociației, reprezentanții ei sunt contactați de alte organizații pentru a fi parteneri locali în implementarea anumitor proiecte. Astfel, în noiembrie 2020, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei (DGASPF) Strășeni a invitat A.O. Asociația Băștinașilor „Zubrea” să participe în calitate de membru al grupului de planificare comunitară a serviciilor sociale prin dialog comunitar. În cadrul acestui grup, echipa A.O. „Zubrea” s-a alăturat procesului de elaborare a proiectului Planului comunitar de dezvoltare a serviciilor sociale prin dialog public, cu implicarea unui spectru larg de actori comunitari la nivelul raionului Strășeni. Aceasta activitate a avut loc în cadrul Proiectului „Planificarea comunitară a serviciilor sociale prin dialog public” implementat de People in Need Moldova.

Impactul Programului de formare și mentorat în schimbarea percepției asupra noțiunii de ”inclusiune socială”

Instruirea în domeniul incluziunii sociale, dar și tangențele pe care le-a avut organizația cu persoanele cu dizabilități în cadrul Programului, i-a impulsionat să realizeze acțiuni concrete pentru ajustarea rampelor de acces din localitate la parametrii aprobați prin lege.

Totodată, Programul a contribuit la schimbarea paradigmei abordării dizabilității – de la modelul medical spre cel social și din perspectiva drepturilor omului. Pe termen lung, această tranziție presupune identificarea oportunităților de asigurare a unui mediu incluziv în comunitate.

2. Lecții învățate în urma participării la programul de formare și mentorat

- Programele de formare și mentorat sunt cea mai oportună modalitate de a crește capacitățile OSC-urilor. Organizațiile trebuie să identifice și să analizeze permanent modalități de participare la astfel de acțiuni pentru a asigura o credibilitate mai mare comunității în forța de schimbare pe care o dețin OSC-urile;
- Pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea unei OSC este necesară implicarea tinerii generații și transmiterea cunoștințelor/experiențelor de la generația anterioară;
- Este nevoie de eforturi continue, planificate pentru promovarea activității unei OSC, utilizând cât mai mult canale posibile în acest scop;
- Orice proiect implementat, orice participare la instruire, inevitabil, sporește gradul de profesionalism a celor implicați la locul lor de muncă în calitate de asistent social, primar, pedagog etc.

A.O. „Alianța pentru Dolna” militează pentru asigurarea unei societăți incluzive

1. Informație generală despre organizație

Anul fondării: 2019

Aria geografică: s. Dolna, r-nul Strășeni

Obiective:

1. exercitarea și apărarea drepturilor și intereselor civice, economice, sociale, culturale și a altor drepturi și interese legitime ale persoanelor social-vulnerabile, în special, ale celor cu dizabilități;
2. asigurarea posibilităților de instruire pentru mobilizarea persoanelor cu dizabilități și implicarea acestora în dezvoltarea comunitară;
3. sensibilizarea opiniei publice referitor la problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități și cele din grupuri social vulnerabile.

Parteneriate: Primăria s. Dolna, instituțiile de învățământ general din localitate, AOPD

Începând cu anul 2020 este membru a AOPD

Contribuția Programului de formare și mentorat la dezvoltarea capacităților organizaționale de accesare a finanțării externe

Fiind o organizație tânără, cu experiența inițială în domeniul mobilizării comunitare, „Alianța pentru Dolna” consideră că este imperioasă organizarea unor asemenea programe pentru împuternicirea OSC-urilor locale în accesarea de fonduri externe. Președintele organizației este de părerea că Programul s-a pliat ca o mânășă pe necesitățile organizației, deoarece membrii ei au participat la instruire privind pașii de elaborare a unui proiect, au învățat cum se

scrie o propunere de proiect și cum se argumentează o problemă. La fel, a fost importantă informarea despre modalitățile de accesare a programelor de granturi care se lansează și de analiză a acestora prin prisma eligibilității organizației.

„În calitate de lider al organizației, fiind eu însumi o persoană cu dizabilitate, am descoperit advocacy-ul în calitate instrument de soluționare a problemelor, iar cu ajutorul altor organizații cu expertiză în domeniul dizabilității am extins paleta potențialelor soluții pe termen lung pentru problemele persoanelor cu dizabilități, și anume, dezvoltarea serviciilor sociale durabile la nivel comunitar sau raional. Programul ne-a ajutat să ne extindem domeniul de intervenție, astfel încât prin activitatea organizației noastre ne dorim să intervenim comprehensiv în raport cu toate categoriile vulnerabile, nu doar în raport cu cele cu dizabilități”, afirmă Elena Crîșmari, președinta organizației.

Formatul Programului a favorizat dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile publice locale, iar organizarea în comun a ședințelor a contribuit la sensibilizarea actorilor locali referitor la dificultățile cu care se confruntă o persoană cu dizabilitate din Dolna, *în special*, cu privire la cele legate de accesibilitate.

Oportunitatea de a învăța din experiența altor organizații a determinat „Alianța pentru Dolna” să *manifeste curaj și să aplice* la programe de granturi, precum și să învețe din fiecare exercițiu de aplicare.

În perioada octombrie-decembrie 2020, A.O. „Alianța pentru Dolna”, în parteneriat cu Consiliul Raional Strășeni, a implementat proiectul „Efort unit – acces nelimitat” finanțat de Centrul „Contact” și UN Women. Consiliul Raional a contribuit, inclusiv financiar, la implementare.

Grație oportunității de a beneficia de informație despre granturile curente și drept urmare a suportului obținut în cadrul Programului de formare și mentorat la formularea conceptului, în aprilie 2021, organizația a aplicat la Programul de granturi lansat în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii

sociale mai bune” finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Keystone Moldova și Institutum Virtutes Civilis și fiind selectată pentru implementarea proiectului înaintat spre finanțare.

Denumirea proiectului: „Echipa Mobilă – servicii calitative de suport pentru persoanele cu dizabilități și familiile lor, la ele acasă”

Scopul proiectului: Îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități din raionul Strășeni prin crearea Serviciului social „Echipă Mobilă” prestat de către Direcția Generală Asistență Socială Strășeni pentru această categorie de persoane.

Obiectivele proiectului:

1. Dezvoltarea Serviciului „Echipă Mobilă” pentru asigurarea și prestarea serviciilor de calitate la domiciliul persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora;
2. Consolidarea capacităților resurselor umane;
3. Asigurarea vizibilității, sustenabilității și continuității Serviciului.

Contribuția Programului de formare și mentorat la îmbunătățirea parteneriatelor dintre organizație și APL

Președintele organizației recunoaște că, până la participarea în Program, fiind cei care vocalizează existența unor probleme la nivel comunitar și raional, avea percepția eronată că sunt mai curând adversari decât parteneri cu autoritățile. Formatul Pro-

gramului a favorizat facilitarea parteneriatului, creând posibilitate pentru un dialog constructiv.

Contribuția Programului de formare și mentorat la sporirea vizibilității organizației

Participarea la Program a fost un catalizator pentru a deveni cunoscuți de alte organizații și potențiali donatori, aderarea la AOPD fiind o investiție în viitorul entității.

Impactul Programului de formare și mentorat în schimbarea percepției asupra noțiunii de "includere socială"

Instruirea realizată în domeniul incluziunii sociale a sprijinit și a încurajat operarea cu actele legislative în calitate de aliați atât pentru argumentarea problemei la etapa de scriere a propunerii de proiect, cât și pentru construirea dialogului cu autoritățile când erau formulate dovezi în încercarea de a convinge autoritățile despre necesitatea realizării unor schimbări.

2. Lecții învățate în urma participării la programul de formare și mentorat

- Caracteristica definitorie a unei OSC este capacitatea de a crea parteneriate, aceasta fiind o condiție obligatorie, parteneriatele inevitabil aducând plusvaloare ambelor părți. Conjugarea eforturilor actorilor comunitari aduce doar beneficii, chiar dacă aceasta presupune o activitate complexă de elaborare a unor strategii de comunicare clare, o planificare eficientă și o monitorizare continuă.
- Pentru a avea succes în accesarea de fonduri este nevoie de un exercițiu continuu de elaborare a propunerilor de proiect. Cu cât este mai frecvent realizat acest exercițiu cu atât sporesc șansele de reușită în accesarea finanțărilor.

- Pentru o organizație tânără este foarte importantă identificarea continuă a posibilităților de a obține formare și mentorat lucru care-i va permite să se dezvolte și să-și consolideze echipa. La fel, la etapa inițială este nevoie ca acest efort să fie planificat, inclusiv prin accesarea de finanțări în domeniul respectiv.

Dezvoltarea
Societății Civile
la nivel local în RM

Foreign Policy Association
APE
Asociația pentru Politica Externă

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Proiectului „Vocea societății civile pentru incluziune” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

